

ΣΥΜΜΑΧΟΣ ΚΑΙ Η ΔΑΝΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΡΜΑΡΑ ΤΟΥ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

Να επιστρέψουμε κι εμείς τον Κένταυρο

18/11/2014

Νέους συμμάχους αποκτά μέρα με τη μέρα η χώρα μας για τη διεκδίκηση των Παρθενώνιων Γλυπτών όχι μονάχα από το Βρετανικό Μουσείο, όπου βρίσκεται σήμερα το μεγαλύτερο μέρος των ξενιτεμένων αριστουργημάτων μας, αλλά και από άλλα μουσεία.

Η δανέζικη εφημερίδα «Kristeligt dagblad» ζητά με εκτενές δημοσίευσμά της να μας επιστραφούν όλα όσα βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο και μαζί τους δύο κεφαλάρια από την τέταρτη νότια μετόπη του Παρθενώνα από το Εθνικό Μουσείο της Δανίας.

Αφορμή για τη διατύπωση αυτής της θέσης δίνει μια έκθεση που φιλοξενείται στη Νέα Γλυπτοθήκη της Κοπεγχάγης με τίτλο «Η μεταμόρφωση. Αρχαία γλυπτά με χρώματα». Στο πλαίσιο της προβάλλεται ένα βίντεο του Βρετανικού Μουσείου στο οποίο παρουσιάζεται και η μετόπη, από την οποία λείπουν τα δύο κεφαλάρια και η οποία βρίσκεται στη Βρετανία.

«Το συγκεκριμένο ανάγλυφο παρουσιάζει τον αγώνα μεταξύ ενός Λατίθη και ενός Κενταύρου» αναφέρει η εφημερίδα. «Ο πρώτος συμβόλιζε στην αρχαία ελληνική μυθολογία έναν λαό με πολιτισμό, ενώ ο δεύτερος ήταν εκπρόσωπος των πρωτόγονων Κενταύρων, των οποίων το σώμα ήταν μισός άνθρωπος και μισός άλογο» (συμβολισμός Ελλήνων - Περωτών σύμφωνα με τον αρθρογράφο).

Το άρθρο συνεχίζεται με την εξιστόρηση της αρπαγής των γλυπτών του Παρθενώνα από τον Ελγιν, σε καιρούς που η χώρα μας ήταν υπό οθωμανική κατοχή και με την ενημέρωση ότι η Ελλάδα έχει ζητήσει επανειλημμένα την επιστροφή τους, όμως η Αγγλία δεν έχει ανταποκριθεί.

Ο αρθρογράφος ζητά από τη Δανία να δώσει «ένα καλό παράδειγμα» επιστρέφοντας τα δύο κεφαλάρια για τα οποία υπάρχει τεχνική να μπουν πάλι στη θέση τους. «Τις δύο κεφαλές απέκτησε ο Δανός αξιωματικός του Μοροζίνι, Moritz Hartmann, το 1687» που συμμετείχε στον παράλογο βομβαρδισμό του Παρθενώνα.

Τονίζει ότι από την ανεξαρτησία της Ελλάδας γίνονται διαρκείς συντηρήσεις των μνημείων της Ακρόπολης. Ιδιαίτερη μεία κάνει στο Μουσείο Ακρόπολης. «Εδώ πρέπει να βρίσκονται τα έργα τέχνης αυτής της παγκόσμιας κληρονομιάς και εδώ θα προβάλλονται πολύ καλύτερα απ' ό,τι στο Βρετανικό Μουσείο».

Επαναλαμβάνεται το αίτημα για επιστροφή των δύο κεφαλών, με το πρόσθετο επιχειρήμα: «τα αντίγραφα τους θα έχουν για μας την ίδια αξία, αλλά δεν είναι το ίδιο για το ελληνικό κράτος». Και ο αρθρογράφος καταλήγει λέγοντας ότι μια τέτοια επιστροφή θα έστελνε επιπλέον μήνυμα στο Βρετανικό Μουσείο.

Η συγκεκριμένη παράσταση είναι η μάχη του Καινέα με έναν Κένταυρο. Ο Καινέας ήταν άτρωτος, σκότωσε 5 Κενταύρους στην παραπάνω μάχη και εξοντώθηκε μόνο όταν καταπλακώθηκε από πέτρες και μεγάλα κλαδιά ή κορμούς πεύκων, οπότε βυθίστηκε όρθιος μέσα στη γη κάτω από το μεγάλο τους βάρος και δεν ξαναεμφανίστηκε ποτέ πια.

Ο Μοροζίνι κατάφερε στον Παρθενώνα το πιο καίριο πλήγμα

Το Βρετανικό Μουσείο κατέχει τη μερίδα του λέοντος, ωστόσο θραύσματα από τα αετώματα, τη ζωφόρο και τις μετόπες του Παρθενώνα βρίσκονται στο Λούβρο, στο Μόναχο, στην Κοπεγχάγη, στο Παλέρμο, στο Βατικανό κ.α.

Κάποια γλυπτά καταστράφηκαν παντελώς από τον βομβαρδισμό του Μοροζίνι και έχουν απομείνει μόνο σκίτσα τους, από τον Κάρεϊ κ.ά. Ο αρχαιολόγος Αλέκος Μάντης που έχει εκπονήσει ειδική εργασία με τίτλο «Dissecta membra. Η διαρπαγή και η διασπορά των αρχαίων της Ακροπόλεως» (Ανθέμιον, τεύχος 4ο) στην οποία δίνει λεπτομερή στοιχεία για το τι βρίσκεται πού, αναφέρει για την έκρηξη: «Ο γλυπτός διάκοσμος του Παρθενώνα σωζόταν μέχρι την εποχή της έκρηξης σχεδόν ακέραιος με εξαίρεση τις καταστροφές που είχαν προκαλέσει οι χριστιανοί κατά τη μετατροπή του ναού σε χριστιανική εκκλησία».

Κάνει μάλιστα μια σημαντικότερη παρατήρηση: «Η καταστροφή και η ερείπωση του μνημείου αποτέλεσε και την αφετηρία για τη διαρπαγή και τη σύληση του γλυπτού του διάκοσμου». Έτσι, «στις 27 Σεπτεμβρίου του 1687 η πολιτισμένη Δύση, στην προσπάθειά της να εξοντώσει την ασιατική βαρβαρότητα που αμυνόταν στην Ακρόπολη, κατάφερε στον Παρθενώνα το πιο καίριο πλήγμα στην ιστορία του, μετατρέποντας σε ογκώδεις ερειπίωνες τις μακρές πλευρές του μνημείου και στέλνοντας στη λήθη ορισμένα από τα πλέον διακεκριμένα αρχιτεκτονικά γλυπτά του».

Αγγελική Κώπη
akotti@otenet.gr